

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تبریز

پیشگیری از ابتلا به بیماری هاری

بیماری هاری: یک عفونت ویروسی کشنده است که معمولاً از طریق گاز گرفتگی یا تماس با بزاق حیوانات آلوده (مانند سگ، خفاش، روباه و راکون) به انسان منتقل میشود. با وجود کشنده بودن این بیماری، پیشگیری از آن کاملاً امکانپذیر است.

۱ - علائم بیماری:

❖ مرحله پیش درآمد (Prodromal phase)

این مرحله معمولاً ۲ تا ۱۰ روز طول میکشد و علائم غیراختصاصی شبیه به آنفلوانزا دارد. علائم شامل: تب، سردرد، خستگی، بی اشتها، حالت تهوع و استفراغ، درد عضلانی، گلو درد، بیقراری یا اضطراب و احساس سوزش یا خارش در محل گاز گرفتگی (حتی اگر زخم بهبود یافته باشد)

❖ مرحله عصبی (Neurological phase)

پس از مرحله پیش درآمد، بیماری به مرحله عصبی وارد میشود که به دو شکل ممکن است ظاهر شود:

الف) هاری خشمگین (Furious Rabies): تحریک پذیری و پر خاشگری، هذیان و توهم، ترس از آب (هیدروفوبیا) به دلیل اسپاسم دردناک عضلات گلو هنگام بلع، ترس از هوا (آئروفوبیا)، افزایش ترشح بزاق و کف کردن دهان، تشنج، ناتوانی در بلع و فلج جزئی یا کامل

ب) هاری فلجی (Paralytic Rabies): ضعف عضلانی و فلج تدریجی که معمولاً از محل گاز گرفتگی شروع میشود. کاهش حس در اندامها، کما و در نهایت مرگ.

۲- پیشگیری:

واکسیناسیون حیوانات

واکسیناسیون گسترده حیوانات خانگی و وحشی یکی از مؤثرترین راههای پیشگیری از هاری است. برنامه های واکسیناسیون سگها در بسیاری از کشورها باعث کاهش چشمگیر موارد هاری در انسان شده است.

واکسیناسیون پیش از مواجهه: افرادی که در معرض خطر بالای ابتلا به هاری هستند (مانند دامپزشکان، کارکنان آزمایشگاه و مسافران مناطق پرخطر)، میتوانند واکسن هاری را به صورت پیشگیرانه دریافت کنند. این واکسیناسیون معمولاً در سه دوز تزریق میشود و ایمنی طولانی مدت ایجاد میکند.

واکسیناسیون پس از مواجهه: در صورت گاز گرفتگی یا تماس با حیوان مشکوک به هاری، شستشوی فوری زخم با آب و صابون به مدت ۱۵ دقیقه و مراجعه فوری به مراکز درمانی ضروری است. درمان پس از مواجهه شامل تزریق واکسن هاری و در صورت نیاز، ایمونوگلوبولین هاری (RIG) است. این روش در صورت انجام به موقع، تقریباً ۱۰۰٪ مؤثر است.

آموزش و آگاهی عمومی: افزایش آگاهی در مورد خطرات هاری و روشهای پیشگیری از آن در جوامع، به ویژه در مناطق پرخطر، بسیار مهم است. آموزش افراد برای اجتناب از تماس با حیوانات وحشی و گزارش موارد گاز گرفتگی به مراکز بهداشتی میتواند از شیوع بیماری جلوگیری کند.

کنترل جمعیت حیوانات ولگرد